

Jako jedni z mála přinášíme rozhovor s člověkem, který se účastnil demonstrace Dělnické strany v Litvínově 17.11. 2008, která se následně zvrhla v pouliční boje s policií. Kdo jsou lidé, s nimiž sympatizovala drtivá většina obyvatel Janova? Z čeho mají strach? Co je motivuje? Na otázky redakce Dělského potápěče odpovídal Milan Prut.

Otázka první asi zazní jako totální klišé, ale přesto: proč podruhé do Janova? Nešlo vyjma o upozornění na tamější tíživou sociální situaci a etnické problémy, které stát nechce řešit, také o revoltu vůči Systému jako takovému a v tomto ohledu aktivisté a místní sledovali jasný záměr - masově vystoupit vůči současné vládě a vládnoucímu systému? Počítali jste vůbec s tím, že se akce zúčastní více jak tisíc lidí a že získá skutečně davový charakter?

Pokud budu mluvit za sebe, tak mým hlavním cílem byla podpora tamních obyvatel, utlačovaných ze strany cikánů a snaha poukázat na laxnost a nezájem místní policie a úřadů. Ano, počítal jsem, že se zúčastní víc jak 1000 lidí (což se i povedlo) a tato akce se dostane k široké veřejnosti a systém konečně bude muset problematiku „romské“ otázky řešit.

Mnozí aktivisté měli zbraně, které policie začala zabavovat. Kdo jako první vyprovokoval střet?

Pokud vím, tak policie prohledávala automobily (včetně našeho) už dvě vesnice před Litvínovem, podle mě naprosto zbytečně, s jediným cílem – buzerace. Co je policii do toho jestli mám v autě například teleskopický obušek (já osobně jsem žádné zbraně s sebou neměl), když ještě nejsem účastníkem veřejného shromáždění a nemohou ani tušit, jestli se ho vůbec hodlám zúčastnit.

Co říkáš na postup policie? Zaslechl jsem, že jeden člověk přišel o několik prstů, když „vracel“ kouřící předmět, o němž se domníval, že byl policejní dýmovnicí, či slzným granátem. Šlo však o údajně o velmi silnou výbušku s trhavými účinky...

Postup policie bych popsal asi takto – přišli si do nás zamlátit. Zpočátku jsem myslel, že budou držet řadu, že jejich snahou je pouze nepustit nikoho k tmavým parazitům v ghettu. Průvod se zastavil před řadou těžkooděnců, jedna skupinka se pokusila oběhnout robocopy z pravé strany, ale nepovedlo se a v tu chvíli začala policie postupovat proti čelu průvodu. Bez jakékoliv výzvy nebo pokynu k rozpuštění shromáždění, začali policisté házet po demonstrantech rozbušky a dýmovnice, mlátit je pendrekem a do davu najela dokonce i jízda. Ano, najela, ne, že by ho tlačila – bylo jim zkrátka úplně jedno, koho mlátí, jestli pronárodního aktivistu, místního důchodce a nebo dvanáctiletou dívku, které se přišla podívat co se to vůbec děje. Útok byl naprosto brutální a policisté měli jediný cíl – mlátit všechny lidi, na které pendrekem dosáhnou (kamarád například ošetřoval hlavu raněnému, tak čekal, že policie kolem něj proběhne, to se ale mýlil – dostal několik ran policejním obuškem a ještě mu přidali pár kopanců. Opravdu se mi nezdá, že kopání do lidí je správný policejní postup).

Jakou úlohu v akci „Janov II.“ hrála Dělnická strana? Co říkáš na spekulace ohledně

jejího možného zákazu?

Dle mého názoru, DS tento boj proti bezpráví politicky zaštitila, což celé akci pouze prospělo. Její zákaz by byl rozhodně nezákonný a směšný.

V médiích jsme minulý týden mohli číst a vidět analýzy, zabývající se faktem, že „extremisty“ v Janově podporovalo obrovské množství „normálních lidí“. Mnozí „odborníci na pravicový extremismus“ varují před nárůstem tohoto trendu do budoucna. Ale proč by měl tento běžný občan věřit právě Dělnické straně, Autonomním nacionalistům a blízkým kruhům? Kde má jistotu, že nebude opět zrazen a využit pro vlastní politický prospěch úzké skupinky vedoucích aktivistů?

Proč by měl věřit nám?? Třeba proto, že my jsem tam přijeli právě kvůli němu, z celé republiky jsme přišli místním lidem ukázat, že nám na nich, na rozdíl od politické reprezentace, záleží a že my nezavřeme oči před bezprávím, které se jim děje, že národ je s nimi.

Nešlo si všimnout jisté snahy o paralelu mezi 17. listopadem 1989 a 17. listopadem 2008. Vnímáš osobně tento systém jako systém, který v praxi uplatňuje to co říká? Jinými slovy, je demokratický? Zároveň v této souvislosti nemohu opomenout jeden aspekt; často se mi zdá, že mnozí aktivisté svými verbálními projevy dávají argumentační munici svým nepřátelům. Hovoří o „svobodě slova“, ale někteří dávají najevo, že by byli první, kdo by ji poté, co získají určitou moc, omezili. Jak osobně by jsi se hypoteticky zachoval ty, pokud bys byl v roli současného Systému?

Souvislost mezi oběma listopady bych viděl v šikaně ze strany vlády a její prodloužené ruky – policie, jen s tím rozdílem, že nyní se nás část bránila. Tato vláda a systém je co se demokracie týče, spíše parodie na ni. Já osobně bych povolil svobodu slova.

Šušká se o tom, že se Janov bude opakovat po 3. Můžeš prozradit, zda se chystají některé další akce podobného druhu?

Už od mala jsem chtěl **pomáhat a chránit**, myslím a po Janově jsem přesvědčen, že nás je takových víc, ale my to na rozdíl od těch, co to mají jen napsáno na autech, myslíme vážně. My místní obyvatelé, kteří nás se slovy díky přivítali, povzbuzovali nás, tleskali nám, šli s námi v jedné řadě a na konci akce nás prosili o návrat, neznáme!

Díky za ochotu a vynaložený čas.